

Hoofdstuk 10 : Het kleurenpalet

Vroeger werden de kaarten in de oriëntatiesport gedrukt in vijfkleurendruk, elke basiskleur was beschreven in het pms-systeem (pantone matching system). Dit noemen we in ocaad de "spot" colors. Alle symbolen in Ocad maken gebruik van deze kleuren, alleen zijn ze niet langer gedefiniëerd in het pms systeem, maar in CMYK (Cyaan = blauw, Magenta = paars, Yellow = geel, K = zwart). De kleuren worden zowel op het scherm als met de printer getekend van onder naar boven. Een kleur die onder een andere staat zal door die andere overdekt worden (en dus onzichtbaar worden).

			CMYK (process) colors [%]							
No.	Name		Cyan	Magenta	Yellow	Black	Ov.	Opacity	Symbols	Map
14	All color separations		100	100	100	100		100	✓	
11	Covering purple		30	100	0	0	✓	100	✓	✓
28	Covering white		0	0	0	0		100	✓	✓
0	Black		0	0	0	100	✓	100	✓	✓
19	Black 50% (passable wall, tramw		0	0	0	50	✓	100	✓	
2	Blue		87	18	0	0	✓	100	✓	✓
4	Brown		0	56	100	18	✓	100	✓	✓
17	Purple (control circles)		30	100	0	0	✓	100	✓	
41	Purple 50% (714)		15	50	0	0		100	✓	
23	Black 50-65% (building)		0	0	0	55		100	✓	✓
1	Black 20% (canopies, not bare r		0	0	0	20		100	✓	✓
18	Green 100%/Black 50%		76	0	91	50	✓	100	✓	✓
6	Green		76	0	91	0	✓	100	✓	✓
29	Brown 20-50% (paved area, non		0	22	40	7		100	✓	
21	Brown 0-30% (paved area, urbar		0	11	20	3,5		100	✓	✓
25	Black (outlines)		0	0	0	100		100	✓	✓
27	White in marsh		0	0	0	0		100		

Via het menu map/colors.. kun je kleuren aanpassen of wijzigen in de kleuren dialogbox, In de linkse kolom zie je een voorbeeld van de kleur en het nummer ervan in de kolom ernaast.

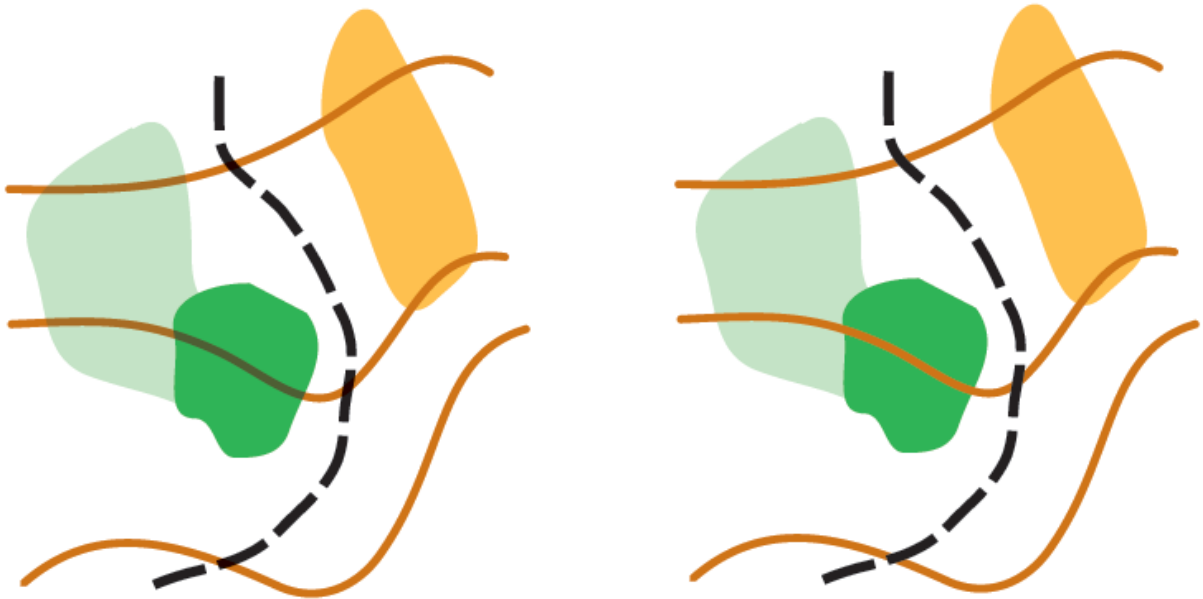
No : Nummer van de kleur, dit nummer kan gewijzigd worden (maar heeft geen invloed op de afdrukorde). Opmerking : de nummers op dit voorbeeld zijn van een sprintkaart, voor een gewone oriëntatiekaart zijn de nummers anders.

Name : een naam die kan gewijzigd worden

CMYK : hoeveel procent van elke basiskleur wordt gebruikt om de gewenste kleur te bekomen, ook deze percentages kunnen aangepast worden (en tegelijk zal de kleur in kolom 1 veranderen)

Ov : overprint : Indien aangevinkt worden die kleuren gewoon over alle andere kleuren heen gedrukt. Heeft vooral belang voor het maken van eps-bestanden, adobe illustrator bestanden en splitsingen per kleur. Hieronder een voorbeeld van overprint (links) en overprint uitgeschakeld (rechts)

Ingeval overprint ingeschakeld is dan zie je een verloop van de kleur van de bruine lijn in de groene gedeelten. Dit is hetzelfde effect als bij offset printing waar de kaart kleur per kleur gedrukt wordt.

Opacity : Hier geef je een percentage dat de doorzichtbaarheid van de kleur bepaalt
0 : de kleur is onzichtbaar
1-99 : de kleur is transparant
100 : de kleur is ondoorzichtig

Symbols : Deze kolom is aangevinkt als de kleur in minstens één symbool gebruikt is.

Map : Deze kolom is aangevinkt als de kleur in minstens één object van de tekening gebruikt wordt.

Onderaan staan ook nog een aantal knoppen

Blauwe pijl omhoog en omlaag : Dient om een geselecteerde kleur naar boven of naar onder te verplaatsen.

Add : Om een nieuwe kleur toe te voegen, je krijgt een nieuw dialoogscherf waarin je een nieuwe kleur kunt bepalen. De nieuwe kleur komt onder de kleur die op dat moment geselecteerd is

Delete unused : verwijdert alle niet gebruikte kleuren uit de kleurentabel

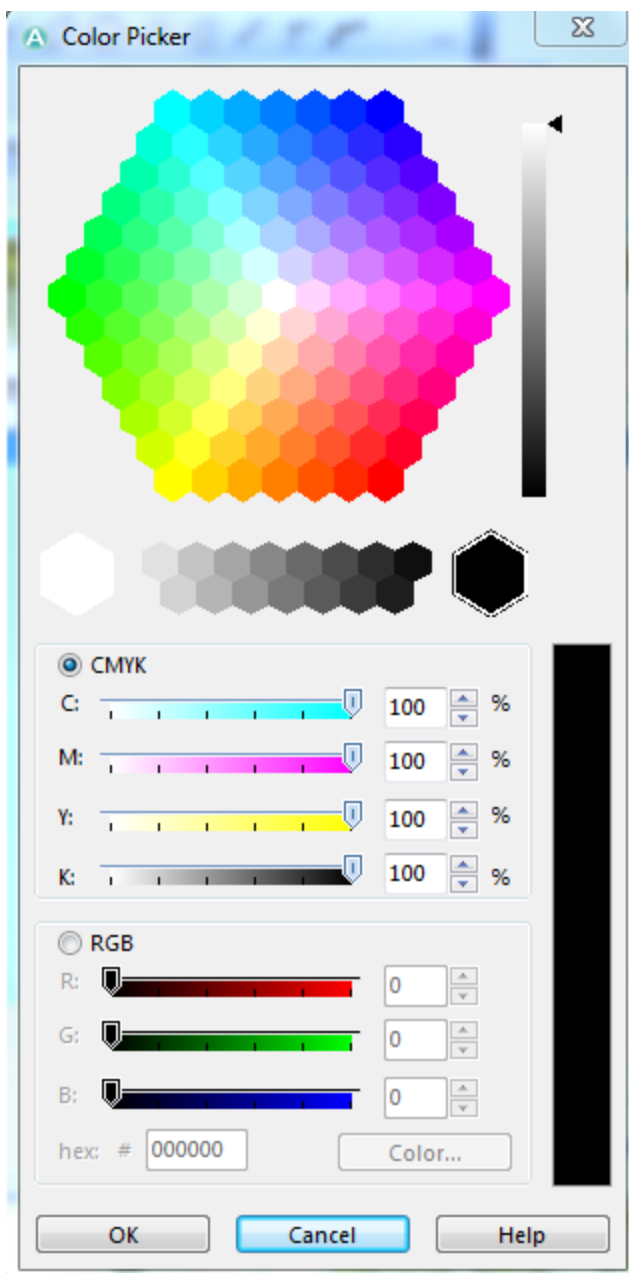
Report : Maakt een rapport van de kleurentabel als word-, html-, excell- of txt-bestand. Je kan dit rapport openen in het menu "file" met "recently exported reports".

Duplicate : dupliceert de bestaande kleur, de gedupliceerde kleur komt onder de kleur die op dat moment geselecteerd is.

Delete : Verwijdert de geselecteerde kleur

Help, Close : klassiekers van windows.

Choose color from color picker... voor je op deze knop drukt moet je een nieuwe kleur aanmaken of een bestaande kleur selecteren, als je nu op de knop drukt dan krijg je een dialoogschermd

Je kunt nu een aantal dingen doen

- Kies een kleur in de blok met gekleurde zeshoeken, de helderheid van de kleur kan je aanpassen met de schuifbalk rechts
- Je kunt ook een grijswaarde kiezen onder de gekleurde veelhoeken
- Een kleur ingeven met cmyk-waarden of rgb waarden

De gekozen kleur komt in de grote zwarte balk rechtsonder. Als je een kleur kiest in de figuur met de gekleurde zeshoeken dan worden de waarden voor cmyk en rgb automatisch ingevoegd.

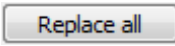
Color swatch

In de “symbol” map van ocad 11 vind je een bestand terug met de naam “color swatch”. In dit bestand zijn een aantal kleuren bepaald die je kan gebruiken in de geopende tekening. In de linkerkolom staan de kleuren die gebruikt zijn in de geopende tekening, rechts de kleuren van het swatch-bestand.

De kleuren (met dezelfde CMYK waarden) die groen gemerkt zijn (in het vaak naam) komen zowel voor in de geopende tekening als in het swatch-bestand . Dit is de vergelijk-optie voor de kleuren.

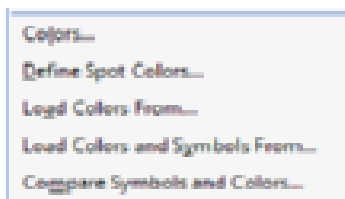
Als je in de geopende tekening een kleur wil vervangen door een kleur uit het swatch-bestand, dan moet je op die swatchkleur in de rechterkolom klikken met de linkermuisknop en vervolgens slepen naar de gewenste positie in de linkerkolom.

In de opties onderaan kun je instellen of de naam van de kleur, de overpint en de opaciteit moeten overschreven worden (aangevinkt) of niet.

 Als je klikt op deze knop dan worden alle kleuren in de linkerkolom, met een zelfde nummer als de kleuren in de rechterkolom, overschreven.

Andere mogelijkheden met kleuren

In het “map” menu vinden we nog enkele andere mogelijkheden met kleuren.

De optie “colors” hebben we hiervoor besproken/

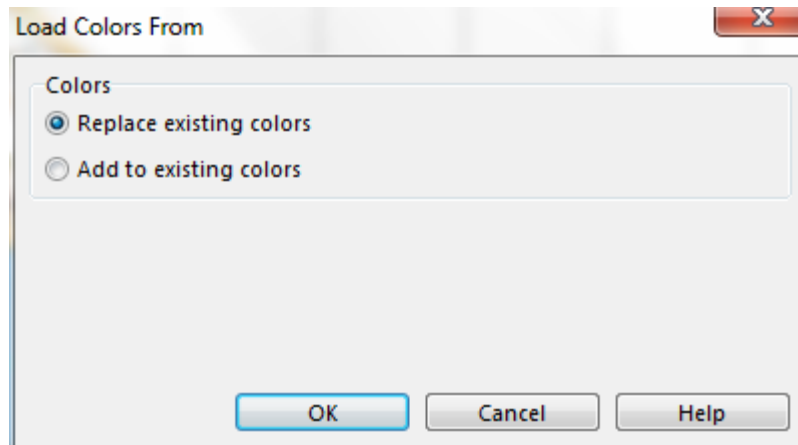
Define spot colors

Nog even herhalen, spot colors hebben enkel nut als je de kaart laat drukken met het klassieke offset-systeem.

Als je klikt op deze menukeuze krijg je een dialoogscherf zoals het kleurenscherf hierboven, maar dan enkel met de spot-colors. De werking is dan ook analoog met hetgeen hiervoor staat.

Load colors from

Als je hierop klikt dan krijg je het dialoogscherf om in de mappen op jouw pc een kaart te zoeken waarvan je de kleuren wil gebruiken in de huidige kaart. Na selectie krijg je volgend dialoogscherf

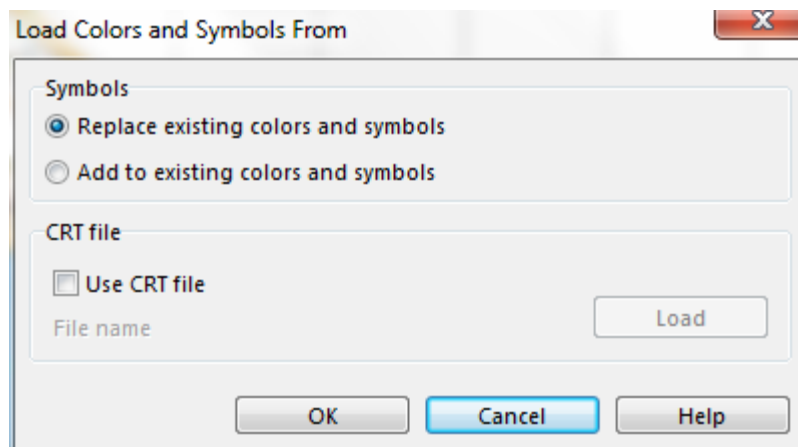
Replace existing colors : de bestaande kleuren in de kaart worden overschreven door die in de gekozen kaart

Add to existing colors : de kleuren van de gekozen kaart worden toegevoegd aan de kleuren in de bestaande kaart.

Klik op OK om de wijziging door te voeren.

Load colors and symbols from

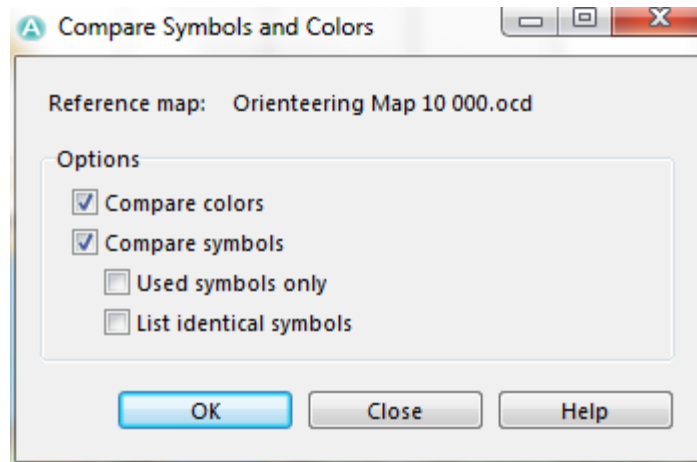
Hier gaan we niet alleen de kleuren maar ook de symbolen van de referentiekaart gebruiken. De werking is gelijk aan hetgeen hiervoor staat alleen krijgen we een bijkomende mogelijkheid

We kunnen een CRT file (cross reference table) gebruiken. Een CRT is niet meer dan een textbestand met twee kolommen. In de eerste staan de symbolen van de geopende kaart, in de tweede kolom staan de symbolen uit de referentiekaart. Als we een CRT gebruiken zullen de symbolen uit de eerste kolom vervangen worden door de symbolen uit de tweede kolom.

Compare symbols and colors

Deze functie werkt identiek aan de vorige, eerst kies je een referentiebestand en daarna krijg je onderstaand dialoogscherm

Je kunt de kleuren en de symbolen vergelijken of één van beide, dat doe je door de vinkjes al dan niet te verwijderen.

Used symbols only : enkel de symbolen die je in de huidige kaart gebruikt worden vergeleken
list identical symbols : Als er identieke symbolen zijn dan worden die ook opgelijst. Het resultaat is een tekstbestand.

```
Compare symbols
Map 'C:\OCAD 11 orienteering standard\cursus\kelchterhoef update kleuren en symbolen.ocd'
with 'C:\OCAD 11 orienteering standard\symbol\Orienteering Map 10 000.ocd'
```

```
Compare colors:
```

```
=====
'Kelchterhoef update kleuren en symbolen.ocd': 22 Colors
'Orienteering Map 10 000.ocd': 37 Colors
```

```
201 Layout color Brown <Modified>
  CMYK (process) colors
    Magenta: 68,0 [56,0]
    Yellow: 91,0 [100,0]
    Black: 34,0 [18,0]
202 Purple <Modified>
  CMYK (process) colors
    Cyan: 0,0 [30,0]
208 Green for ski-0 <Modified>
  CMYK (process) colors
    Overprint: No [Yes]
101 Black <Not Modified>
```

We zien hier dat de kaart Kelchterhoef vergeleken wordt met de symbolen voor een oriëntatiekaart op schaal 1/10.000.

De kleur 201 is gewijzigd, onder het nummer en de naam vind je de waarden in de huidige tekening en, (tussen haakjes) de waarden in het referentiebestand.

Op dezelfde manier worden alle symbolen vergeleken

```
115.000 small depression <Modified> Total objects: 41  
Point symbol extent: 0,55mm [0,80mm] -> 69%  
Different symbol
```

Kleuren aanpassen voor het printen

De kleurinstellingen van Ocad bepalen het resultaat van de gedrukte kaart. Aangezien er minder en minder gedrukt wordt met offset en er steeds meer overgeschakeld wordt naar digitaal printen, is het uiteindelijke resultaat voor de kleuren afhankelijk van het gebruikte papier en de gebruikte printer.

Je moet het resultaat van de afdruk vergelijken met een voorbeeldkaart gedrukt met de klassieke pms-kleuren in offset. Voor de huidige printer van VVO (Xerox 7855) is dat getest en dit heeft geleid tot de volgende kleurinstellingen

Kleur	cyaan	magenta	geel	zwart
Vol bruin (pms471)	10	58	84	16
Opvulling straten	5	29	42	8
Posten (purple C)	10	100	0	0
Vol blauw (pms 299)	100	20	0	0
midden blauw	50	10	0	0
vol geel (pms 136)	0	27	100	0
vaal geel	0	13	50	0
geel voor halfopen	0	19	70	0
vol groen (pms 361)	70	0	90	0
midden groen	42	0	54	0
licht groen	21	0	27	0
kaki geel (privaat)	35	27	100	0
kaki groen (privaat)	15	10	30	0

Bij de afdrukinstellingen kies je ook minstens voor “verbeterde afdruk”, best voor “hoge resolutie”. In hoge resolutie zijn de lijnen nog fijner.